

Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2021

Foreløpig rapport fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene
Oslo, 15. februar 2021

Forord

Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene legger her fram en foreløpig rapport foran inntektsoppgjørene i 2021. Rapporten gir oversikt over utviklingen i de senere årene i lønninger, inntekter, priser, makroøkonomi og konkurransevne. Utvalget presenterer dessuten en prognose for konsumprisveksten fra 2020 til 2021.

Rapporten bygger delvis på foreløpig statistikk og anslag, og deler av materialet som skal inngå i den endelige rapporten i mars foreligger ikke til denne rapporten. I år har dette større omfang enn vanlig, som følge av utsatte tariffoppgjør og at noen statistikker kommer senere enn normalt. Utvalget oppdaterer rapporten i slutten av mars, og den endelige rapporten blir trykket i NOU-serien.

Utvalget vil også legge fram en rapport etter inntektsoppgjørene i juni som vil redegjøre for resultater av lønnsoppgjør i 2021.

Beregningsutvalget ble ved kongelig resolusjon av 20. september 2019 gjenoppnevnt for en ny periode inntil 30. september 2023 med følgende mandat:

«Utvalget skal i tilknytning til inntektsoppgjørene legge fram det best mulige tallmessige bakgrunnsmateriale og presentere det i en slik form at uenighet partene i mellom om økonomiske forhold så vidt mulig kan unngås.

Utvalget skal legge fram oppsummeringsrapporter etter inntektsoppgjør.

Utvalget skal, når departementet ber om det, kunne klargjøre det tallmessige grunnlagsmateriale for spesielle inntektspolitiske spørsmål.

Utvalgets utredninger avgis til Arbeids- og sosialdepartementet».

I tillegg til utvalgets medlemmer og sekretariatet har følgende deltatt i arbeidet med rapporten: Anita Heggedal, Næringslivets Hovedorganisasjon, Ørnulf Kastet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, Ranjit Kaur, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Grethe Lunde, Akademikerne, Gunnar Owren, KS, Pål Skarsbak, Landsorganisasjonen i Norge, Rolf Stangeland, Unio og Christopher Tønnessen, Virke.

Oslo, 15. februar 2021

Geir Axelsen

leder

Statistisk sentralbyrå

Roger Bjørnstad
Landsorganisasjonen i Norge

Ann Lisbet Brathaug
Statistisk sentralbyrå

Ragnar Ihle Bøhn
Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Øystein Dørum
Næringslivets
Hovedorganisasjon

Torbjørn Eika
KS

Nina Skrove Falch
Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund

Stein Gjerding
Arbeidsgiverforeningen
Spekter

Ellen Horneland
Landsorganisasjonen
i Norge

Lars Haartveit
Hovedorganisasjonen Virke

Hanne Jordell
Akademikerne

Frank Emil Jøssund
Finansdepartementet

Torill Lødemel
Næringslivets
Hovedorganisasjon

Erik Orskaug
Unio

Sigrid Russwurm
Arbeids- og sosialdepartementet

Morten S. Henningsen,
Arbeids- og sosialdepartementet,
sekretariatsleder
Karine Handegaard Bakken,
Arbeids- og sosialdepartementet
Runar Aksnes,
Finansdepartementet
Manav Frohde,
Finansdepartementet
Jørgen Larsen,
Finansdepartementet
Agnes Marie Simensen,
Finansdepartementet
Thomas von Brasch,
Statistisk sentralbyrå
Knut Håkon Grini,
Statistisk sentralbyrå
Trond Christian Vigtel,
Statistisk sentralbyrå

Innhold

1	LØNNSUTVIKLINGEN I FORHANDLINGSOMRÅDENE	6
2	LØNNSUTVIKLINGEN SAMLET OG ETTER KJENNETEGN	9
3	KONSUMPRISUTVIKLINGEN I NORGE	11
4	MAKROØKONOMISK UTVIKLING	13
5	UTVIKLINGEN I KONKURRANSEEVNEN	17
6	DEN SAMLEDE INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR LANDET OG HUSHOLDNINGENE	19
7	INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR UTVALGTE INNTEKTSTAKERGRUPPER	20

1 LØNNSUTVIKLINGEN I FORHANDLINGSOMRÅDENE

Koronapandemien førte til at forhandlingene i hovedtariffoppgjørene i 2020 ble utsatt til høsten, og noen oppgjør fortsatte inn i 2021. Som følge av dette ble mange virkningstidspunkt for avtalte tillegg forskjøvet. Utsettelsen medfører også at det fortsatt mangler tall for årslønn i noen store områder. Derfor har utvalget ikke som vanlig beregnet årslønn og overheng for alle forhandlingsområdene samlet i denne foreløpige rapporten.

Årslønnsveksten fra 2019 til 2020 er foreløpig beregnet til 2 prosent for industriarbeidere og til $2\frac{1}{4}$ prosent for industrifunksjonærer i NHO-bedrifter. Lønnsveksten i industrien samlet er foreløpig beregnet til $2\frac{1}{4}$ prosent. Årslønnsveksten i industrien samlet i NHO-området ble anslått til 1,7 prosent ved det utsatte hovedoppgjøret i 2020.

Årslønnsveksten fra 2019 til 2020 i Virke-bedrifter i varehandelen er foreløpig beregnet til $3\frac{1}{2}$ prosent. Bonusutbetalinger trakk årslønnsveksten i varehandel opp med om lag en prosentenheter. I finanstjenester er årslønnsveksten foreløpig beregnet til $3\frac{1}{4}$ prosent. I Spekter-bedrifter utenom helseforetakene er årslønnsveksten anslått til $1\frac{3}{4}$ prosent og i helseforetakene også til $1\frac{3}{4}$ prosent. For ansatte i staten er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 1,8 prosent. For ansatte i kommunene er årslønnsveksten ennå ikke beregnet.

Utvalget har foreløpig beregnet lønnsoverhenget til 2021 til 1 prosent for industriarbeidere, $1\frac{1}{2}$ prosent for industrifunksjonærer og $1\frac{1}{4}$ prosent for industrien samlet i NHO-området. For ansatte i Virke-bedrifter i varehandelen er overhenget anslått til 1 prosent, og for ansatte i finanstjenester til $\frac{3}{4}$ prosent. For ansatte i staten er overhenget foreløpig beregnet til 0,4 prosent. I Spekter-området er overhenget anslått til $\frac{1}{4}$ prosent i virksomheter utenom helseforetakene og til $\frac{3}{4}$ prosent i helseforetakene.

Tabell 1.1 Årslønnsvekst fra året før i prosent for noen store forhandlingsområder. Per årsverk

	NHO-bedrifter i industrien			Virkebedrifter i varehandel ¹	Finans-tjenester ²	Offentlig forvaltning ³	Stats-ansatte ⁴	Kommuneansatte			Spekter-bedrifter	
	Industri i alt	Industri-arbeidere	Industri-funksjonærer					Kommune-ansatte i alt ⁵	Undervisnings-ansatte	Øvrige ansatte	Helseforetakene	Øvrige bedrifter
2011	4,6	4,4	4,7	3,6	4,8	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,0	4,1
2012	4,2	4,1	4,1	3,3	3,4	4,0	4,1	4,1	4,0	4,1	3,7	4,2
2013	3,9	3,5	4,3	4,0	6,1	3,7	3,5	3,7	3,2	3,9	3,8	3,6
2014	3,3	3,0	3,2	3,5	3,2	3,3	3,4	3,2 ⁶	2,3 ⁶	3,7 ⁶	3,4	3,3
2015	2,5	2,5	2,5	3,3	4,3	3,1	2,8	3,3 ⁶	3,9 ⁶	3,2 ⁶	2,7	2,7
2016	1,9	2,0	2,2	2,5	2,5	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,0 ⁸	2,4
2017	2,4	2,6	2,7	3,1	3,8	2,5	2,3	2,5	2,3	2,6	3,6 ⁸	2,4
2018	2,6	2,8	2,8	2,7	3,2	2,9	2,7	2,9	2,8	3,0	3,4	2,9
2019	3,1	3,1	3,0	3,0	3,4 ¹¹	3,5	3,8 ¹²	3,5	3,0	3,7	3,4	3,3
2020 ¹⁴	2¼	2	2¼	3½ ¹³	3¼	-	1,8 ¹²	-	-	-	1¾	1¾
Samlet vekst 2010–2015	19,9	18,8	20,3	19,0	23,8	19,6	19,3	20,0	19,0	20,7	18,9	19,2
Gj. sn. per år ⁹	3,7	3,5	3,8	3,5	4,4	3,6	3,6	3,7	3,5	3,8	3,5	3,6
Samlet vekst 2015–2020	12,9	13,1	13,6	15,7	17,2	-	13,7	-	-	-	15,0	13,4
Gj. sn. per år ⁹	2,4	2,5	2,6	3,0	3,2	-	2,6	-	-	-	2,8	2,5
Årslønn 2020, per årsverk ¹⁴	639 800	506 100	801 900				623 600					
Årslønn 2020, heltidsansatte ¹⁴				558 500	717 500							
Antall årsverk 2020 ¹⁴	154 600	84 700	69 900	60 900 ⁷	25 500 ⁷	-	146 900	-	-	-	- ¹⁰	-

¹ Tallene gjelder heltidsansatte.

² Heltidsansatte i medlemsvirksomheter (arbeidsgivermedlemmer) i Finans Norge utenom ledere. Endringer i bonusutbetalinger påvirker lønnsveksten i enkelte år. Fra 2018 benyttes datamateriale for hele året.

³ Totalt for statsansatte, kommuneansatte og ansatte i helseforetakene. T.o.m. 2016: prosentvis vekst vektet med årsverk. Fra 2017: Gjennomsnitt for året er beregnet på lønnsnivå og årsverk for samme år og året før.

⁴ Eksklusiv de statlig eide helseforetakene. Fra og med 2015 er datagrunnlaget basert på a-ordningen.

⁵ Omfatter ansatte i kommunene, fylkeskommunene og andre virksomheter som er medlemmer i KS, herunder bedriftsmedlemmer. Tallene omfatter også stillinger med hovedsakelig lokal lønnsdannelse og undervisningsstillinger med hovedsakelig sentral lønnsdannelse.

⁶ For ansatte i konflikt i 2014 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2014 ned med 0,2 prosentpoeng i hele kommunesektoren og med 0,9 prosentpoeng for undervisningsansatte. Konflikten har trukket opp årslønnsveksten i 2015 for kommuneansatte med 0,2 prosentpoeng og for undervisningsansatte med 0,9 prosentpoeng. For øvrige ansatte ble ikke årslønnsveksten påvirket.

⁷ Antall heltidsansatte.

⁸ For ansatte i konflikt i 2016 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 med 0,4 prosentpoeng og trakk opp anslaget i 2017 med 0,4 prosentpoeng. Deler av lønnsoppjøret i 2016 ble også først utbetalt i 2017, noe som ytterligere trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 og ytterligere trakk opp anslaget i 2017. Strukturendringer trakk i samme retning.

⁹ Geometrisk gjennomsnitt.

¹⁰ Antall arbeidsforhold i sykehustjenester omfattet av statsforvaltningen i Statistisk sentralbyrås lønnsstatistikk.

¹¹ Beregnet ut fra korrigerert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

¹² Vekst i faste og variable tillegg bidro til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentpoeng i 2019, se boks 1.1. Årslønnsveksten i det statlige tariffområde ekskl. forsvaret er 1,4 prosent i 2020. Vekst i faste og variable tillegg bidrar til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentenhet i 2020.

¹³ Bonusutbetalinger trakk årslønnsveksten i varehandel opp med om lag en prosentenhet. Sammensetningseffekter er foreløpig ikke undersøkt.

¹⁴ Foreløpig beregning.

Kilder: Statistisk sentralbyrå for Beregningsutvalget, Beregningsutvalget og KS.

Tabell 1.2 Lønnsoverhenget fra året før i prosent

Område/gruppe:	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ⁶
NHO-bedrifter i industrien i alt ¹	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1¼
Industriarbeidere	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1
Industrifunksjonærer	1,5	1,1	1,4	1,4	1,3	1½
Virke-bedrifter i varehandel	0,7	0,9	0,8	1,1	1,0	1
Finanstjenester ²	1,1	0,9	1,0	1,5	1,3 ⁵	¾
Staten	0,4	1,5	0,6	1,5	1,2	0,4
Kommunene i alt	0,7	0,9	1,4	0,7	1,2	-
Undervisningsansatte	0,6	0,9	1,3	0,7	1,1	-
Øvrige ansatte	0,7	0,9	1,4	0,7	1,3	-
Ansatte i Spekter-bedrifter						
Helseforetakene	0,4	1,6 ⁴	0,9	1,9	1,0	¾
Øvrige bedrifter	0,6	0,6	0,6	0,8	0,9	¼
Veid gjennomsnitt ³	0,7	1,1	1,1	1,1	1,2	-

¹ Arbeidere og funksjonærer i industrien er vektet sammen med lønssummen i hver gruppe som vekt.

² Heltidsansatte i medlemsvirksomheter i Finans Norge (arbeidsgivermedlemmer) utenom ledere.

³ Antall årsverk i hver gruppe fra tabell 1.1 er brukt som vekter.

⁴ For ansatte i konflikt i 2016 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk overhenget til 2017 opp med 0,5 prosentpoeng.

⁵ Beregnet ut fra korrigert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

⁶ Foreløpig beregning.

Kilder: Statistisk sentralbyrå for Beregningsutvalget, Beregningsutvalget og KS.

2 LØNNSUTVIKLINGEN SAMLET OG ETTER KJENNETEGN

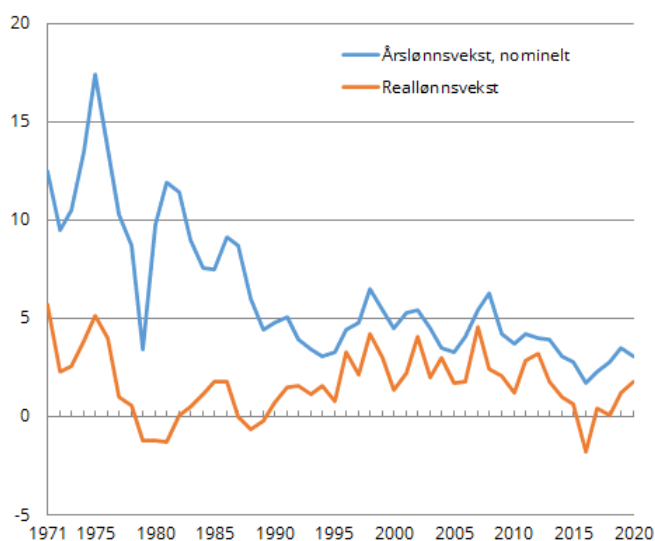
For lønnstakere under ett viser foreløpige tall fra nasjonalregnskapet at veksten i gjennomsnittlig årslønn fra 2019 til 2020 var 3,1 prosent. Høy lønnsvekst ved inngangen til 2020 og redusert sysselsetting i 2020 særlig i grupper med lønn under gjennomsnittet trakk lønnsveksten opp. I nasjonalregnskapet er permitterte inkludert med tilordnet lønn de tre første månedene av permitteringsperioden.

Utvalget har i denne foreløpige rapporten foretatt en forsøksvis beregning på lønnsdata per mai måned i 2019 og 2020 av mulige sammensetningseffekter i lønnsvekst. De foreløpige beregningene er nærmere beskrevet i hovedrapportens avsnitt 2.2.2. Utvalget vil se nærmere på sammensetningseffekter i årslønnsveksten i den endelige rapporten i mars, basert på årslønn ifølge lønnsstatistikken som blir publisert i mars. Lønnsstatistikken er basert på jobber og måneder med utbetalt lønn, og permitterte på tellingstidspunktene inngår ikke.

Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn endret seg lite fra 2019 til 2020, ifølge lønnsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå. I 2020 utgjorde den gjennomsnittlige lønnen for kvinner 89,3 prosent av den gjennomsnittlige lønnen for menn for alle heltidsansatte per november. For heltids- og deltidsansatte samlet var kvinners lønn 87,5 prosent av menns lønn, mot 87,8 prosent året før.

Veksten i gjennomsnittslønn eksklusive opsjons- og naturalytelser fra november 2019 til november 2020 var 2,8 prosent for administrerende direktører i privat sektor. Lønnsveksten for alle heltidsansatte lønnstakere var 2,3 prosent i samme periode.

Lønnsspredningen i alt målt ved Gini-koeffisienten (uten lærlinger) var tilnærmet uendret fra 2015 til 2019, mens lønnsforskjellene økte over tiårsperioden fra 2006 til 2015. Blant kvinner har lønnsspredningen økt fra 2015. Fra 2019 til 2020 var Gini-koeffisienten (inkludert lærlinger) om lag uendret for både kvinner og menn. Tall uten lærlinger vil inngå i den endelige rapporten i mars.

Figur 2.1 Nominell lønnsvekst og reallønnsvekst 1970–2020

Note: Tall for 2019 og 2020 er foreløpige.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.1 Kvinners gjennomsnittslønn¹ i forhold til menns for hhv. heltidsansatte, per årsverk og medianlønn²

	2011 2012 2013 2014 2015					2015 ⁴ 2016 2017 2018 2019					Månedslønn*12			
	2019 ⁵	2020	Menn 2020	Kvinner 2020										
Gjennomsnittslønn per dato ¹ for heltidsansatte	87,2	88,3	87,9	88,4	87,7	87,0	87,6	88,1	88,5	88,9	89,4	89,3	635 280	567 240
Gjennomsnittslønn per dato ¹ per årsverk ³	85,3	86,5	85,8	86,2	86,1	85,3	86,1	86,7	87,1	87,6	87,8	87,5	619 560	542 280
Medianlønn ² per dato ¹ for heltidsansatte	92,9	94,2	93,4	94,3	92,9	93,0	93,5	93,9	94,1	95,1	95,6	95,2	560 880	533 880

¹ Månedslønn per september/november.

² Medianlønn finner en ved å sortere lønnen for lønnstakere etter størrelse og så finne lønnsnivået for personen i midten.

³ Heltids- og deltidsansatte hvor deltidsansatte er omgjort til heltidsekvivalenter.

⁴ Brudd i statistikken i 2015.

⁵ Tellingstidspunktet er november. Tidligere var september tellingstidspunkt.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget.

Tabell 2.2 Gjennomsnittslønn¹ for heltidsansatte administrerende direktører i enkelte næringer i privat sektor². Eksklusive opsjons- og naturalytelser

	Lønnsvekst fra samme måned året før, prosent				Lønnsnivå kroner ¹	Kvinner gjennomsnittslønn i prosent av menns	Antall	Andel kvinner, pst.
	Gj.snitt ⁴ 2015–2020	2018	2019	2020				
Utvinning av råolje og naturgass inkl. tjenesteyting	2,9	10,6	15,9 ⁵	1,5	2 672 040	-	210	15,7
Industri	2,3	5,3	3,3	0,3	1 185 960	99,3	3 136	11,4
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,5	2,3	3,9	3,5	920 040	110,0	4 493	4,7
Varehandel, reparasjon av motorvogner	3,5	2,6	3,4	5,0	954 480	83,7	5 936	23,2
Transport og lagring	1,9	1,7	2,8	0,2	1 315 200	112,6	1 366	10,5
Overnattings- og serveringsvirksomhet	2,4	2,4	2,6	1,0	621 360	88,5	2 306	42,2
Informasjon og kommunikasjon	2,3	4,2	1,4	1,2	1 295 280	101,3	2 005	17,7
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	3,4	4,0	2,1 ⁶	2,6	2 088 840	84,9	815	25,3
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	1,8	4,6	2,3	1,9	1 014 840	85,3	4 032	22,2
Forretningsmessig tjenesteyting	2,5	5,6	0,2	3,5	971 760	89,7	1 699	21,9
Alle næringer i privat sektor	2,7	3,2	2,9	2,8	1 027 560	83,3	32 173	22,0
Memo: Offentlig forvaltning ³	-	3,3	3,8	-	-	-	-	-

¹ Månedslønn per november *12.

² Privat sektor inklusive offentlig eide foretak. Omfatter ikke helseforetak.

³ Omfatter yrkene toppledere i offentlig administrasjon og administrerende direktører i offentlig forvaltning inklusive helseforetakene. Heltidsansatte.

⁴ Geometrisk gjennomsnitt.

⁵ Økte bonusutbetalinger trakk veksten i månedslønn mye opp både i 2018 og 2019. Veksten i avtalt lønn alene var 0,7 prosent i 2019 og 4,4 prosent i 2018. Gjennomsnittlig bonus var 688 080 kr i 2020.

⁶ En nedgang i bonusutbetalinger trakk veksten i månedslønn mye ned i 2019. Veksten i avtalt lønn alene var 7,3 prosent i 2019. Gjennomsnittlig bonus var 275 880 kr i 2020.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3 KONSUMPRISUTVIKLINGEN I NORGE

Beregningsutvalget anslår nå at KPI som årsgjennomsnitt vil øke med 2,6 prosent i 2021. Usikkerheten i prisvekstanslaget er som alltid knyttet til utviklingen i kronekursen og energiprisene fremover, men nå også til hvordan pandemien påvirker økonomiens virkemåte.

Fra 2019 til 2020 økte konsumprisindeksen (KPI) med 1,3 prosent. I Beregningsutvalgets foreløpige rapport foran inntektsoppgjørene 2020, fremlagt 17. februar, ble prisveksten anslått til om lag 1,5 prosent. Utvalget gjorde en ny vurdering 11. mars, og fastholdt anslaget på om lag 1,5 prosent. I den endelige rapporten NOU 2020: 8 publisert 19. juni 2020, var veksten i KPI anslått til 1,2 prosent. Utvalget varslet samtidig at det ville vurdere om det var behov for å oppdatere prisvekstanslaget i august. På grunnlag av ny informasjon valgte Beregningsutvalget den 12. august i fjor å oppdatere anslaget til 1,4 prosent.

Den underliggende prisveksten, målt ved endringer i konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE), var 3,0 prosent i 2020, opp fra en vekst på 2,2 prosent i 2019. Oppgangen i den underliggende prisveksten har sammenheng med at en svekkelse av kronen bidro til å løfte prisveksten på importerte varer. Også høyere vekst i prisene på norskproduserte varer og tjenester trakk den underliggende prisveksten opp.

Tabell 3.1 Viktige forutsetninger for KVARTS-beregningen av konsumprisvekst fra 2020 til 2021. Prosentvis vekst fra året før

	2020	2021
Importveid valutakurs ¹	6,7	-4,1
Konsumpriser i euroområdet ²	0,3	0,9
Priser på bearbejdede eksportvarer hos handelspartnerne ³	0,5	0,2
Råolje i USD ⁴	-32,5	14,1
Elektrisitetspris ^{4,5}	-29,2	30,3

¹ Basert på en videreføring av det den gjennomsnittlige kursen i perioden fra 18. januar til 8. februar. Negativ endring betyr appresiering/styrking av norske kroner.

² Anslag hentet fra Consensus Forecasts, januar 2021.

³ Eksportpriser for bearbejdede industrivarer, i utenlandsk valuta (hentet fra Macrobond) sammenveid med vektorer beregnet på grunnlag av import fra Norges 24 viktigste handelspartnere.

⁴ Anslaget er basert på gjennomsnittlig terminpris i perioden 18. januar til 8. februar.

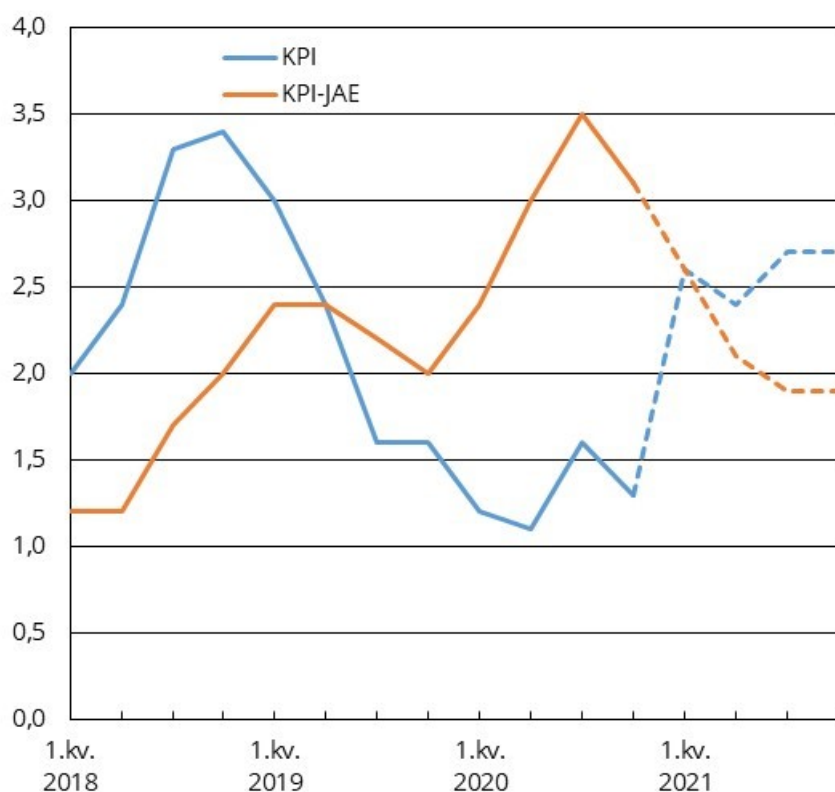
⁵ Prisen på elektrisk kraft inkludert nettleie som husholdningene betaler ifølge KPI.

Kilde: Beregningsutvalget.

Tabell 3.2 Modellresultater. Beregnet vekst i KPI og KPI-JAE i 2021 og virkninger av enkelte endringer i noen sentrale forutsetninger. Vekst i prosent fra samme periode året før og virkninger i prosent av prognosebanen

	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	Året
KPI	2,6	2,4	2,7	2,7	2,6
KPI-JAE	2,6	2,1	1,9	1,9	2,1
<i>Virkninger på KPI av:</i>					
10 prosentpoeng høyere/lavere prisstigning på elektrisitet	+/- 0,29	+/- 0,31	+/- 0,30	+/- 0,31	+/- 0,30
1 prosent svakere/sterkere krone	+/- 0,07	+/- 0,13	+/- 0,13	+/- 0,14	+/- 0,12
10 prosent høyere/lavere oljepris	+/- 0,07	+/- 0,11	+/- 0,12	+/- 0,13	+/- 0,11

Note: Beregningene er gjort med eksogen rente og valutakurs.

Figur 3.1 KPI og KPI-JAE. Prosentvis vekst fra samme kvartal året før¹

¹ Den heltrukne linjen illustrerer faktisk utvikling, mens stiplet linje er prognose.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget.

4 MAKROØKONOMISK UTVIKLING

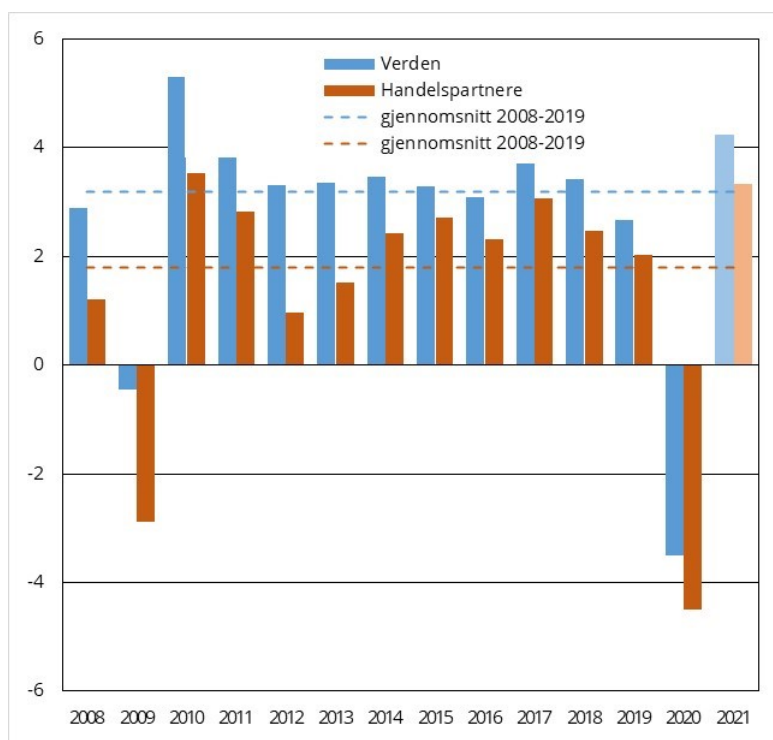
Internasjonal økonomi

Globalt BNP falt med 3,5 prosent i 2020. Koronapandemien trakk aktiviteten ned både i tradisjonelle industriland og i framvoksende økonomier. I 2021 venter OECD og IMF vekst i verdensøkonomien på henholdsvis 4,2 prosent og 5,5 prosent. Det store avviket mellom anslagene reflekterer at det er stor usikkerhet, både på opp- og nedside.

Flere av Norges handelspartnere ble hardt rammet av pandemien. Med utgangspunkt i OECDs prognoser fra 4. desember kan BNP-veksten i 2021 hos Norges 25 viktigste handelspartnere anslås til 3,4 prosent, og med utgangspunkt i IMF's anslag fra 26. januar til 4,0 prosent.

Pandemien har rammet alle våre handelspartnere økonomisk, men i ulik grad. Både smitteforløp og antall syke, næringssammensetning og politikkespons har innvirket. Land med en stor tjenestesektor, og spesielt stor turistnæring, har hatt et kraftigere økonomisk fall enn land med en stor industrisektor.

Norges handelspartnere har iverksatt omfattende finans- og pengepolitiske tiltak for å holde økonomien i gang, sikre inntekter til husholdningene og tilstrekkelig likviditet til bedriftene. Det store flertallet av sentralbankene i de tradisjonelle industriland har en styringsrente nær null, og ledende sentralbanker har økt sine aktivkjøp markert. Tradisjonelle industriland har gjennomført finanspolitiske tiltak på 11 800 mrd. dollar og økt budsjettunderskuddet fra 3,3 prosent av BNP i 2019 til 13,3 prosent i 2020.

Figur 4.1 Vekst i BNP for verden og Norges 25 viktigste handelspartnere¹

¹ BNP-veksten hos Norges 25 viktigste handelspartnere er beregnet med vekt som er basert på tall for eksport av tradisjonelle varer. Sammenvektede anslag for 2020 og 2021. For 2020 er det benyttet foreløpige regnskapstall der de foreligger.

Kilder: OECD, nasjonale statistikkbyråer og Beregningsutvalget.

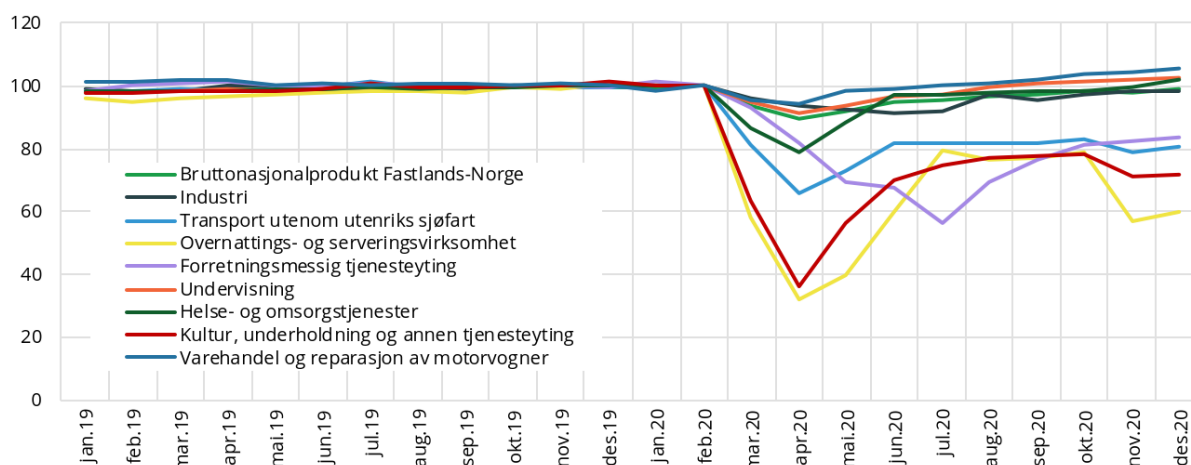
Norsk økonomi

Nedstengingen av økonomisk virksomhet i 2020 som følge av koronaviruset har gitt et større økonomisk tilbakeslag enn noen annen krise i nyere tid. Nedgangen skiller seg fra tidligere konjunkturelle tilbakeslag og finansielle kriser ved at deler av det økonomiske livet er blitt innstilt etter råd eller pålegg fra helsemyndighetene, eller fordi befolkningen søker å verne seg mot sykdom.

BNP Fastlands-Norge falt 10,5 prosent fra februar til april, men aktiviteten har siden tatt seg opp. I 2020 falt BNP Fastlands-Norge med 2,5 prosent, ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall. Dette er den dypeste nedgangen SSB har målt i ett enkelt år. Flere tjenestenæringer er spesielt hardt rammet.

Andelen av arbeidsstyrken registrert som helt ledige eller som arbeidssøkere på ordinære tiltak hos NAV økte på noen uker til 11,2 prosent i mars. Den største økningen i arbeidsledighet har skjedd i yrker som var direkte berørt av smitteverntiltakene og påfølgende permitteringer. Antall utførte timeverk falt med 2,2 prosent fra 2019 til 2020.

Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak nådde en topp i mars 2020 på 314 500 personer, hvorav 184 500 var helt permittert. Ledigheten falt deretter i takt med gjenåpningen av samfunnet. I desember var totalt 122 000 personer helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak, og per 9. februar i år var antallet 141 800, hvorav 39 900 var permittert.

Figur 4.2 Bruttonasjonalprodukt i faste 2018-priser, utvalgte næringer. Volumindekser. Sesongjustert. Måned. Februar 2020 = 100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det har skjedd store endringer i finans- og pengepolitikken under koronakrisen. Summen av bevilgninger til økonomiske tiltak i forbindelse med virusutbruddet i 2020 er av regjeringen anslått til 131 mrd. kroner. Styringsrenten ble satt ned til 0 prosent 7. mai 2020. Ifølge rentebanen til Norges Bank vil styringsrenten forbli på 0 prosent i hele 2021.

Usikkerheten rundt utviklingen i norsk økonomi er uvanlig stor, og knytter seg nå først og fremst til smitteforløpet, vaksinasjonen og varigheten av smitteverntiltakene. Det er også ekstra stor usikkerhet knyttet til økonomiens virkemåte gjennom krisen.

I slutten av januar 2021 la regjeringen fram tre mulige løp for pandemien og smitteverntiltak framover. I mellom-scenarioet vil noen av smitteverntiltakene kunne avvikles fra sommeren, men mange må beholdes et godt stykke utover høsten.

Både Norges Bank og SSB anslo i desember-prognosene en vekst i BNP Fastlands-Norge i 2021 på 3,7 prosent, mens Finansdepartementet i oktober anslo en vekst i 2021 på 4,4 prosent. Norges Bank og Finansdepartementet, som gir prognoser for registrert arbeidsledighet, anslår at den vil å avta fra 5,0 prosent i 2020 til i overkant av 3,0 prosent i 2021.

Tabell 4.1 Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser. Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår

	2019*	2020*	2021			
	Regnskap	Regnskap	SSB ¹	NB ²	FIN ³	CF ⁴
Konsum i husholdninger mv.	1,4	-7,6	8,1	5,9	7,8	5,2
Konsum i offentlig forvaltning	1,9	1,7	1,9	..	1,1	..
Bruttoinvesteringer fast kapital i alt	4,8	-3,9	0,5	..	1,0	1,0
Utvinning og rørtransport	12,6	-4,9	-6,0	-6,0	-11,5	..
Fastlandsnæringer	4,0	-3,9	1,6	-6,3	5,4	..
Offentlig forvaltning	7,2	-0,3	1,1	..	1,1	..
Boliger	-1,7	-4,0	1,0	4,7	4,9	..
Eksport	0,5	-0,9	6,5	..	4,3	..
Tradisjonelle varer	4,6	-2,3	3,2	..	3,5	..
Import	4,7	-12,2	6,3	5,1	4,7	..
Tradisjonelle varer	5,7	-2,5	2,6
Bruttonasjonalprodukt	0,9	-0,8	4,4	4,0	4,5	..
Fastlands-Norge	2,3	-2,5	3,7	3,7	4,4	3,2
Sysselsatte personer	1,6	-1,3	0,7	0,3	0,6	..
Utførte timeverk, Fastlands-Norge	1,8	-2,2	2,4
Arbeidsledighetsrate - AKU (nivå)	3,7	4,6	4,5	..	4,4	..
Arbeidsledighetsrate – NAV (nivå)	2,3	5,0	..	3,2	3,1	..
Årslønn	3,5	3,1	2,1	2,0	2,2	2,2
Konsumprisindeksen	2,2	1,3	2,5	2,2	3,5	2,4
Driftsbalansen, mrd. kroner	117,5	101,7	94	143
Disponibel realinntekt i husholdningene	3,2	1,2	2,6
Pengemarkedsrente (nivå)	1,6	0,7	0,5	0,3	0,4	..
Importveid kronekurs ⁵	2,9	6,7	-2,0	-2,8	-2,4	..
Utlånsrente, rammelån(nivå) ⁶	3,0	2,6	2,0
Råoljepris ⁷ i kroner (nivå)	564	407	425	..	424	..
Kreditt til hush. (K2) ⁸	5,0	4,9	..	4,8
SOBU / Trend BNP-FN ^{3,9}	7,9	12,3	9,4	..
SOBU / SPU ^{3,10}	2,9	3,9	3,0	..
Boligpris ¹¹	2,5	3,9	3,9	6,7
Memo:						
Sysselsettingsrate	67,8	67,2

* Foreløpige tall.

¹ Kilde: Statistisk sentralbyrå. Konjunkturtrendensene, publisert 11. desember 2020.

² Kilde: Norges Bank. Pengepolitisk rapport 2/2020, publisert 17. desember 2020.

³ Kilde: Nasjonalbudsjettet 2021.

⁴ Kilde: Consensus Forecasts. Gjennomsnitt av flere prognoseaktører per 8 februar 2021.

⁵ Positivt tall innebærer svekket krone.

⁶ Gjennomsnitt for året. Rammelån med pant i bolig.

⁷ Brent Blend.

⁸ Historisk angis 12-måneders vekst fra desember mens anslaget til Norges Bank er beregnet som firekvartalersveksten ved utgangen av året.

⁹ Strukturelt, oljekorrigert underskudd beregnet som pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge.

¹⁰ Strukturelt, oljekorrigert underskudd beregnet som pst. av kapitalen i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til året.

¹¹ Kilde: SSBs boligprisstatistikk.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Norges Bank, Finansdepartementet, Beregningsutvalget og Consensus Forecasts.

5 UTVIKLINGEN I KONKURRANSEEVNEN

Det er en nær sammenheng mellom utviklingen i konkurranseevnen og lønnsomheten i næringslivet. Lønnskostnadenes andel av faktorinntektene er en sentral indikator for utviklingen i lønnsomheten og for fordelingen av verdiskapingen. Frontfagsmodellen bygger på prinsippet om at fordelingen av verdiskapingen i industrien er stabil på lang sikt, og at lønnsveksten i frontfaget danner en norm for lønnsveksten i øvrige deler av økonomien. Slik virker produktivitetsveksten, prisveksten i utlandet på konkurranseutsatte produkter og bytteforholdsgevinster i frontfaget inn på den nominelle lønnsveksten til øvrige lønnsstakere. Produktivitetsveksten i øvrige næringer vil da i større grad påvirke reallønnsveksten gjennom prisveksten.

Frontfagsmodellen bygger på at konkurranseutsatt sektor må være konkurransedyktig både i produktmarkedene og i faktormarkedene. Modellen kan bli satt på prøve i både krisetider og oppgangstider, ettersom ulike deler av økonomien treffes ulikt.

Den koordinerte lønnsdannelsen skal bidra til å sikre en tilstrekkelig størrelse på konkurranseutsatt sektor slik at den økonomiske politikken kan være effektiv i å nå viktige overordnede mål som full sysselsetting og høy verdiskaping. Den norske lønnsdannelsen har tradisjon for å ivareta helhetshensyn, og bygger på prinsippene fra NOU 2013:13, Holden III-utvalget, som arbeidslivets parter sluttet seg til.

Lønnskostnadsandelen i industrien varierer mye som følge av konjunkturbevegelser. Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall var lønnskostnadsandelen, medregnet beregnede arbeidskraftkostnader for selvstendige, i norsk industri i 2020 på i underkant av 84 prosent. I tiårsperioden 2011–2020 var gjennomsnittlig lønnskostnadsandel vel 86 prosent, mens den var 83 prosent i 20-årsperioden 2001–2020, og 85 prosent i 50-årsperioden 1971–2020.

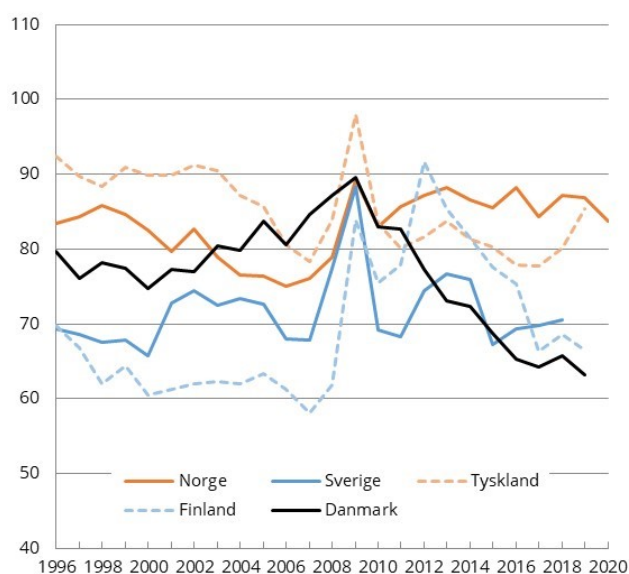
Relative timelønnskostnader mellom norsk industri og industrien hos handelspartnerne målt i felles valuta anslås å ha falt med 9,6 prosent i fjor. Lavere vekst i timelønnskostnadene i norsk industri sammen med en markert svekkelse av kronekursen, bidro til dette. Anslaget på relative timelønnskostnader i fjor er basert på foreløpige nasjonalregnskapstall for Norge og arbeidskraftkostnadsindekser til og med 3. kvartal 2020 for handelspartnerne. Anslaget er derfor usikkert og kan bli endret. Måten ulike land har støttet opp under arbeids- og næringslivet under pandemien - og hvordan dette blir ført - bidrar til økt usikkerhet.

En svekkelse av kronen og lavere lønnskostnadsvekst i Norge har bidratt til å bedre den kostnadmessige konkurranseevnen til norsk industri siden 2013. Gjennomsnittlige timelønnskostnader i norsk industri var i 2020 anslagsvis 20 prosent høyere enn et handelsvektet gjennomsnitt av våre handelspartnere, 14 prosentpoeng lavere enn året før. At timelønnskostnadene er høyere i norsk industri enn i industrien hos våre handelspartnere, reflekterer norsk økonomis høye produktivitet og inntektsnivå.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall falt produktiviteten i norsk industri, målt ved bruttoprodukt per timeverk, med 0,3 prosent i fjor, etter å ha økt med 0,4 prosent året før. Produktivitetsveksten i norsk industri i perioden 2010–2019 var i gjennomsnitt på 1,8 prosent per år, 1 prosentpoeng lavere enn et vektet gjennomsnitt av handelspartnerne.

I perioden 2010–2019 økte produktiviteten i Fastlands-Norge med i gjennomsnitt 1,0 prosent per år, litt lavere enn et vektet snitt av våre handelspartnere. I fjor falt produktiviteten i fastlandsøkonomien med 0,3 prosent ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall, dvs. samme utvikling som i industrien.

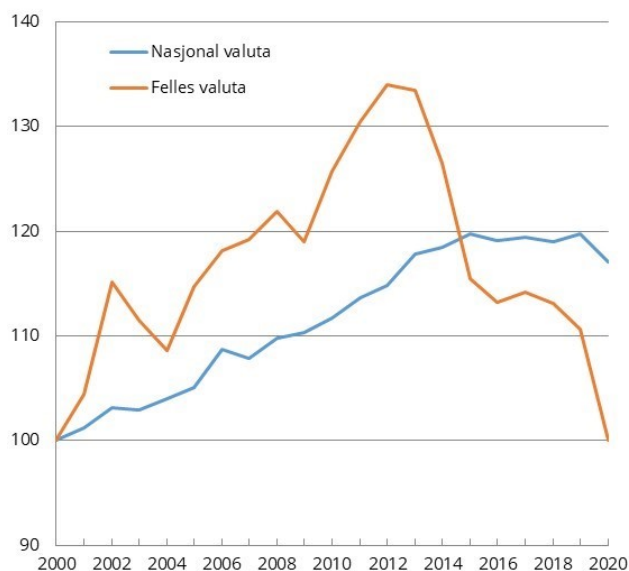
I 2019 var Norges BNP, unntatt petroleumsrenten og regnet per innbygger, vel 40 prosent høyere enn OECD-gjennomsnittet. Nivået i Norge er blant de høyeste i OECD-området, selv når petroleumsrenten holdes utenfor.

Figur 5.1 Lønnskostnadsandeler i industrien¹

¹ Lønnskostnadsandelene er beregnet ved lønnskostnader dividert på netto faktorinntekter, dvs. at driftsresultatet er justert for kapitalslit. Lønnskostnadene som inngår i beregningene inkluderer beregnet arbeidsinnsats til selvstendige.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Eurostat.

Figur 5.2 Relative timelønnskostnader i industrien. Indeks 2000 = 100

Kilder: Conference Board, Eurostat og Statistisk sentralbyrå.

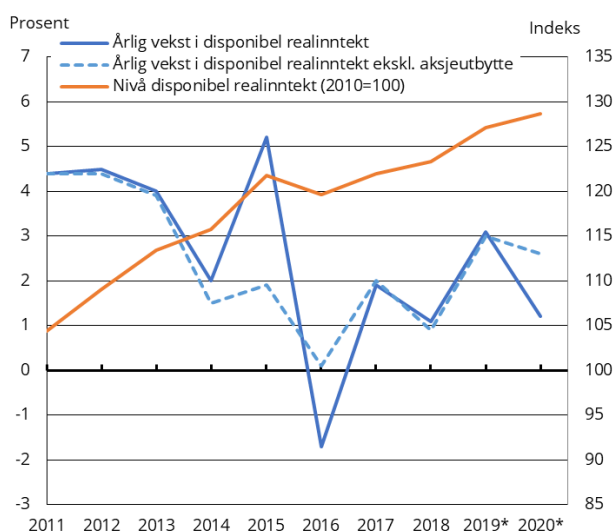
6 DEN SAMLEDE INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR LANDET OG HUSHOLDNINGENE

Ifølge foreløpige anslag falt disponibel realinntekt for Norge i 2020 for andre år på rad. Fallet i 2020 var på 6,4 prosent mot 4,6 prosent året før. Regnet per innbygger var nedgangen i realinntekten på 6,9 prosent. 2020 var et spesielt år der nedstenging av virksomheter og andre tiltak som følge av koronapandemien, førte til at produksjonsnedgang i fastlandsnæringer trakk realinntekten historisk mye ned. I tillegg bidro fall i petroleumspriser sammen med valutakursutviklingen til at bytteforholdet reduserte realinntekten kraftig. Positiv produksjonsutvikling i petroleumsvirksomheten og rente- og stønadsbalansen trakk derimot opp realinntekten.

Husholdningenes disponible realinntekt økte ifølge foreløpige anslag med 1,2 prosent i 2020 mot 3,2 prosent i 2019. Lønnsutbetalingene trakk realinntekten ned, mens økte offentlige stønader bidro sterkt til veksten. Regnet per innbygger var økningen i disponibel realinntekt på 0,6 prosent.

Deler av industrien ser ut til å ha klart seg relativt sett bedre enn andre områder gjennom koronapandemien, og lønnskostnadsandelen for industrien samlet har avtatt noe. Den er foreløpig beregnet til 82,3 prosent i 2020, en nedgang på 3 prosentpoeng fra 2019. De siste 20 årene har lønnskostnadsandelen i gjennomsnitt per år vært 81,3 prosent, tilsvarende 77,9 prosent fra 2001–2010 og 84,7 prosent etter 2011.

Lønnskostnadsandelen for markedsrettet virksomhet i Fastlands-Norge er beregnet til 70,7 prosent i 2020. Lønnskostnadsandelen økte relativt mye fra 2019 og skyldes hovedsakelig et kraftig inntektsfall i elektrisitetsforsyning, i tillegg til fall i produksjonsinntekter i mange tjenesteytende næringer. Gjennomsnittlig lønnskostnadsandel for hele området var 68,9 prosent de siste 10 årene. Til sammenligning var gjennomsnittlig lønnskostnadsandel 68,0 prosent i perioden 2001–2010. Justert for de selvstendiges arbeidsinnsats var lønnskostnadsandelen på 77,8 prosent i 2020 og i gjennomsnitt 76,3 prosent for årene fra og med 2011.

Figur 6.5 Vekst i disponibel realinntekt for husholdninger. Prosentvis endring fra året før og nivå (indeks 2010=100)

* Foreløpige tall. Tall for 2020 er anslag basert på institusjonelt inntektsregnskap for årets første 3 kvartaler i tillegg til informasjon fra nasjonalregnskapet for 2020.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7 INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR UTVALGTE INNTEKTSTAKERGRUPPER

Lønnstakere med en årslønn og en lønnsvekst som gjennomsnittet for alle lønnstakere, fikk økt reallønnen etter skatt med 1,8 prosent fra 2019 til 2020. Reallønnsveksten etter skatt innen de store forhandlingsområdene var mellom 0,7 og 2,2 prosent.

Vanligvis inngår også ytterligere beskrivelser av inntektsutviklingen for pensjonister og trygdede og fordeling av inntekt i kapitlet. Datagrunnlaget er forsinket i år, og materialet vil inngå i den endelige rapporten i mars.

Tabell 7.1 Reallønnsvekst etter skatt for typeeksempler i utvalgte forhandlingsområder.¹ Vekst i prosent

Grupper	Årslønn i 2020 ² , kr	2019		2020	
		Lønnsvekst ²	Vekst i reallønn etter skatt	Lønnsvekst ²	Vekst i reallønn etter skatt
Industriarbeidere	506 100	3,1	1,1	2	0,9
Industrifunksjonærer	801 900	3,0	1,1	2¼	1,2
Ansatte i Virke-bedrifter i varehandel	558 500	3,0	1,0	3½	2,2
Ansatte i finanstjenester	717 500	3,4	1,4	3¼	2,0
Statsansatte	623 600	3,8	1,7	1,8	0,7
Kommuneansatte ³	-	-	-	-	-
Alle	593 500	3,5	1,5	3,1	1,8

¹ Lønnstakere med gjennomsnittlig årslønn og standard fradrag.

² Tallene er hentet fra tabell 1.1 og nasjonalregnskapet (Alle). Foreløpige tall for 2020.

³ Tall for kommuneutsatte kommer til endelig rapport i mars.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget.

Tabell 7.2 Beregnet endring i disponibel realinntekt i 2020 for utvalgte husholdningstyper¹ når lønnstakere permitteres 1. april 2020². Endring i prosent

Samlet årslønn i 2020 ³	Familiesituasjon	Full jobb	50 pst. perm. i 90 arbeidsdager ^{4,5}	50 pst. perm. ut året ⁵	100 pst. perm. ut året ⁵	100 pst. perm. for begge ektefellene
350 000	Enslig lønnstaker uten barn	2,5	-0,3	-4,2	-11,0	-
	Enslig lønnstaker med 1 barn	2,1	-0,2	-3,4	-9,0	-
700 000	Enslig lønnstaker uten barn	2,2	-2,6	-9,7	-22,6	-
	Enslig lønnstaker med 1 barn	2,0	-2,3	-8,8	-20,7	-
1 200 000	Ektepar med to barn, hvor den ene ektefellen tjener 450 000 kr og den andre 250 000 kr	1,8	0,0	-2,6	-7,0	-10,6
	Enslig lønnstaker uten barn	2,1	-6,8	-18,3	-39,5	-
	Enslig lønnstaker med 1 barn	2,0	-6,4	-17,3	-37,4	-
1 400 000	Ektepar med to barn, hvor den ene ektefellen tjener 800 000 kr og den andre 400 000 kr	1,8	-1,9	-6,7	-16,3	-20,9
	Ektepar med to barn, hvor den ene ektefellen tjener 900 000 kr og den andre 500 000 kr	1,8	-2,4	-7,8	-18,1	-24,0

¹ For husholdningstyper med barn legges det til grunn at barna er mellom 6 og 18 år gamle.

² Det legges til grunn at permitteringen finner sted 1. april. For husholdninger med flere arbeidstakere er arbeidstakeren med lavest inntekt i jobb hele året med mindre annet er spesifisert.

³ For husholdningsmedlemmer som permitteres, brukes årslønnen som dagpengegrunnlag.

⁴ For husholdninger som permitteres i 90 dager, legges det til grunn at lønnstakeren vender tilbake til full jobb etter permitteringen.

⁵ Beregningen legger til grunn at personen med høyest inntekt i husholdningen permitteres.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Beregningsutvalget.

Vedleggstabell. Beregnet årslønnsvekst¹ fra året før.

Arbeidere i NHO-bedrifter ² :										
År	Arbeidere i alt	Industri- arbeidere	Nærings- og nyttelsesmiddelindustri		Kjemisk Prosessindustri	Verksted- og metallindustri	Bygg- og anleggsvirksomhet		Transport- sektoren i alt	
			Treindustri				I alt	Byggevirksomhet		
2011	4,1	4,4	4,6	4,3	4,3	4,6	4,2	4,3	3,4	
2012	3,7	4,1	3,9	3,6	4,0	4,5	2,9	3,0	4,2	
2013	4,1	3,5	3,9	2,3	2,8	4,1	3,9	3,6	3,8	
2014	3,0	3,0	3,3	2,5	3,3	3,0	3,3	3,4	3,0	
2015	2,6	2,5	2,9	1,8	2,4	2,9	3,0	2,5	3,2	
2016	1,5	2,0	2,2	1,5	2,3	2,1	2,2	2,6	1,6	
2017	2,4	2,6	2,2	3,1	1,9	2,3	2,5	2,7	2,8	
2018	2,8	2,8	2,9	2,5	2,8	2,8	2,5	2,8	2,8	
2019	3,1	3,1	2,9	3,2	3,1	3,3	2,6	2,7	3,1	
2020 ¹⁴	2¼	2	-	-	-	-	-	2¼	2¾	
2010–2020	33,8	34,4	-	-	-	-	-	34,2	35,1	
Gj. sn. per år ¹⁰	3,0	3,0	-	-	-	-	-	3,0	3,1	
Årslønn 2020 ¹⁴	508 400	506 100	-	-	-	-	-	539 200	480 900	

År	Arbeidere i NHO-bedrifter ²		Funksjonærer i NHO-bedrifter		Industrien i NHO- bedrifter i alt	Finanstjenester ⁴	Varehandel	
	Landtransport	Hotell og rest. ³	I alt	Industriefunk.			I alt	Virkebedrifter
2011	3,5	3,4	4,9	4,7	4,6	4,8	3,6	3,6
2012	5,7	3,0	4,2	4,1	4,2	3,4	3,2	3,3
2013	5,1	3,3	4,3	4,3	3,9	6,1	3,4	4,0
2014	3,0	3,1	3,3	3,2	3,3	3,2	1,6	3,5
2015	2,9	2,4	2,9	2,5	2,5	4,3	3,2	3,3
2016	2,6	1,5 ⁹	2,1	2,2	1,9	2,5	2,8	2,5
2017	2,6	2,7 ⁹	2,7	2,7	2,4	3,8	2,8	3,1
2018	2,1	2,8 ⁹	2,2	2,8	2,6	3,2	2,6	2,7
2019	3,0	3,6 ⁹	3,0	3,0	3,1	3,4 ¹¹	3,5	3,0
2020 ¹⁴	-	1¾	2¼	2¼	2¼	3¼	-	3½ ¹³
2010–2020	-	31,2	36,8	36,6	35,3	45,1	-	37,7
Gj. sn. per år ¹⁰	-	2,8	3,2	3,2	3,1	3,8	-	3,2
Årslønn 2020 ¹⁴	-	394 300	780 300	801 900	639 800	717 500	-	558 500

År	Forretningsm. Tjenesteyting	Staten ⁶	Kommunene ⁷			Spekter-bedrifter	
			I alt	Undervisningsansatte	Øvrige ansatte	Helseforetakene ⁵	Øvrige bedrifter
2011	4,8	4,2	4,3	4,3	4,3	4,0	4,1
2012	3,0	4,1	4,1	4,0	4,1	3,7	4,2
2013	3,6	3,5	3,7	3,2	3,9	3,8	3,6
2014	2,4	3,4	3,2 ⁷	2,3 ⁷	3,7	3,4	3,3
2015	2,5	2,8	3,3 ⁷	3,9 ⁷	3,2	2,7	2,7
2016	1,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,0 ⁸	2,4
2017	2,4	2,3	2,5	2,3	2,6	3,6 ⁸	2,4
2018	3,0	2,7	2,9	2,8	3,0	3,4	2,9
2019	3,8	3,8 ¹²	3,5	3,0	3,7	3,4	3,3
2020 ¹⁴	-	1,8 ¹²	-	-	-	1¾	1¾
2010–2020	-	35,7	-	-	-	36,7	35,2
Gj. sn. per år ¹⁰	-	3,1	-	-	-	3,2	3,1
Årslønn 2020 ¹⁴	-	623 600	-	-	-	-	-

¹ Veksttallene er per årsverk for arbeidere og funksjonærer i NHO-bedrifter, staten, kommunene og Spekter-bedrifter. For de andre er veksttallene for heltidsansatte med unntak av varehandel i alt og forretningsmessig tjenesteyting fra og med 2010.

² Gjelder for arbeidere med gjennomsnittlig avtalefestet normalarbeidstid, for dagarbeidere betyr dette 37,5 t/uke.

³ Omfatter månedslønte, prosentlønte og timelønte arbeidstakere. Årslønnsnivået er et gjennomsnitt for fastlønte og prosentlønte.

⁴ Heltidsansatte i medlemsvirksomheter (arbeidsgivermedlemmer) i Finans Norge utenom ledere. Endringer i bonusutbetalinger påvirker lønnsveksten i enkelte år.

⁵ Beregnet på Spekters tallmateriale for 2009 og fra 2010 beregnet på tallmateriale fra Statistisk sentralbyrå.

⁶ Eksklusiv de statlig eide helseforetakene. Fra og med 2015 er datagrunnlaget basert på a-ordningen.

⁷ For ansatte i konflikt i 2014 ble virkningstidspunkter forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2014 ned med 0,2 prosentpoeng i hele kommunesektoren og med 0,9 prosentpoeng for undervisningsansatte. Konflikten har trukket opp årslønnsveksten i 2015 for kommuneansatte med 0,2 prosentpoeng og for undervisningsansatte med 0,9 prosentpoeng. For øvrige ansatte er ikke årslønnsveksten påvirket.

⁸ For ansatte i konflikt i 2016 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 med 0,4 prosentpoeng og trakk opp anslaget i 2017 med 0,4 prosentpoeng. Deler av lønnsoppgjøret i 2016 ble også først utbetalt i 2017, noe som ytterligere trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 og ytterligere trakk opp anslaget i 2017. Strukturendringer trakk i samme retning.

⁹ For identiske personer var lønnsveksten om lag 3 prosent i 2016, 4,3 prosent i 2017, 4,2 prosent i 2018 og 4,8 prosent i 2019.

¹⁰ Geometrisk gjennomsnitt.

¹¹ Beregnet ut fra korrigert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

¹² Vekst i faste og variable tillegg bidro til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentpoeng i 2019, se boks 1.1 i kapittel 1. Årslønnsveksten i det statlige tariffområde ekskl. forsvaret er 1,4 prosent i 2020. Vekst i faste og variable tillegg bidrar til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentenhet i 2020.

¹³ Bonusutbetalinger trakk årslønnsveksten i varehandel opp med om lag en prosentenhet. Sammensetningseffekter er foreløpig ikke undersøkt.

¹⁴ Foreløpig beregning.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Beregningsutvalget og KS.